

2023/2129(DEC)

31.1.2024

OPINIA

Komisji Spraw Zagranicznych

dla Komisji Kontroli Budżetowej

w sprawie absolutorium za rok 2022: budżet ogólny UE – Komisja
(2023/2129(DEC))

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej: Katalin Cseh

PA_NonLeg

WSKAZÓWKI

Komisja Spraw Zagranicznych zwraca się do Komisji Kontroli Budżetowej, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. zwraca uwagę, że w roku kontroli Rosja rozpoczęła pełnoskalową wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie, co wpłynęło na cały świat oraz drastycznie zwiększyło presję na wielu partnerów UE i wzmocniło zapotrzebowanie na inwestycje na rzecz zrównoważonego rozwoju i na pomoc humanitarną na całym świecie; wyraża zadowolenie, że elastyczność Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy” umożliwiła Unii szybkie dostosowywanie się do nadzwyczajnych okoliczności; mimo to wzywa Komisję i ESDZ, by podjęły dalsze działania, aby w przyszłości bufor instrumentu był częściej wykorzystywany zgodnie z przeznaczeniem, ponieważ przez nadmierne wczesne wykorzystanie bardzo szybko się wyczerpywał, a także był stosowany do innych celów niż jego cel podstawowy, jakim jest reagowanie na pojawiające się wyzwania i priorytety; przypomina stałe stanowisko Parlamentu, zgodnie z którym nowe priorytety powinny być finansowane z dodatkowych zasobów;
2. ponownie podkreśla zaangażowanie w realizację celów instrumentu ISWMR – „Globalny wymiar Europy”, do których należą: eliminacja ubóstwa, przeciwdziałanie zmianie klimatu, rozwiązanie problemu braku bezpieczeństwa żywnościowego i promowanie zrównoważonego rozwoju społecznego; przypomina, że UE i państwa członkowskie zobowiązały się zwiększyć oficjalną pomoc rozwojową (ODA) do poziomu 0,7 % dochodu narodowego brutto do 2030 r. i przeznaczać co najmniej 20 % środków w ramach wspomnianego instrumentu na włączenie społeczne i rozwój społeczny, w tym na zajęcie się kwestią nierówności oraz na równouprawnienie płci, edukację i wzmocnienie pozycji kobiet;
3. przypomina, że praworządność, podstawowe wartości UE i poszanowanie praw człowieka w krajach otrzymujących pomoc są zawarte w aktach podstawowych IPA III i ISWMR – „Globalny wymiar Europy”; wzywa Komisję, by odpowiednio dostosowała pomoc, jeżeli wymagają tego zagrożenia dla demokracji, praworządności, praw człowieka lub podstawowych wolności;
4. podkreśla, że EFZR+ musi wspierać inwestycje służące osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju; podkreśla znaczenie całościowego podejścia do bezpieczeństwa ludzki; w związku z tym apeluje, by w pełni wdrożono trzeci unijny plan działania w sprawie równości płci, strategię UE w dziedzinie zdrowia na świecie oraz plan działania na rzecz młodzieży w działaniach zewnętrznych; podkreśla, że należy zwiększyć wysiłki UE na rzecz promowania i ochrony praw człowieka oraz z zadowoleniem przyjmuje śródkresowy przegląd planu działania UE dotyczącego praw człowieka i demokracji; zdecydowanie popiera konkluzje Rady z 4 maja 2023 r. na temat korupcji jako przeszkody dla rozwoju;
5. wzywa Komisję, by wysłała wyraźne sygnały tym krajom kandydującym, w których pogorszenie się standardów praworządności – w tym ograniczanie wolności wypowiedzi, wolności prasy, praw kobiet i mniejszości oraz nękanie organizacji

pozarządowych i obrońców praw człowieka – zagraża przystąpieniu do UE lub opóźnia ten proces; zwraca się do Komisji o zbadanie skuteczności funduszy wydatkowanych na poprawę stanu praworządności w krajach przystępujących oraz o przedstawienie komisjom AFET i CONT sprawozdania w tej kwestii;

6. odnotowuje sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego dotyczące programów, w którym uznano, że zostały one kompleksowo opracowane i uwzględniały szeroki zakres potrzeb krajów partnerskich i priorytetów UE; podkreśla jednak, że wykryto pewne niedociągnięcia w metodach, które wykorzystano do przydziału finansowania krajom partnerskim, oraz w koncepcji ram monitorowania; zaleca zatem, by Komisja i ESDZ udoskonaliły metodykę przydziału środków finansowych i oceny oddziaływania wsparcia unijnego, zawęziły zakres procesu programowania, a także uprościły i spójnie stosowały wskaźniki zawarte w wieloletnich programach indykatorywnych; proponuje, aby w ramach śródkresowej oceny instrumentu przeprowadzono przegląd nomenklatury, wprowadzono wyższy poziom szczegółowości w odniesieniu do przejrzystości, przewidywalności, rozliczalności i kontroli oraz zwiększono zdolność władzy budżetowej do podejmowania decyzji odzwierciedlających priorytety polityczne; ubolewa, że Komisja i ESDZ stosowały dwa różne podejścia do przydziału środków finansowych poprzez instrument krajom objętym i nieobjętym polityką sąsiedztwa, oraz domaga się, aby kwestie te zostały znormalizowane oraz były porównywalne i przejrzyste, co ułatwi audyt;
7. podkreśla znaczenie osiągnięcia wszystkich celów dotyczących wydatków i programów określonych w instrumencie ISWMR – „Globalny wymiar Europy” oraz wzywa do przedstawienia wyczerpujących informacji na temat osiągniętych postępów; wyraża ubolewanie z powodu znacznych braków, jeżeli chodzi o realizację celu klimatycznego instrumentu na poziomie 30 %, wkład w osiągnięcie celu polegającego na wydawaniu 10 % środków z wieloletnich ram finansowych w latach 2026 i 2027 na różnorodność biologiczną oraz realizację globalnych zobowiązań finansowych UE w ramach ONZ, w szczególności w odniesieniu do wkładu na rzecz funduszu strat i szkód; podkreśla coraz większą presję, jaką zmiana klimatu wywiera na produkcję żywności i dostęp do niej, zwłaszcza w regionach podatnych na zagrożenia, co ma wpływ na bezpieczeństwo żywnościowe i żywienie; przypomina, że różnorodność biologiczna ma kluczowe znaczenie dla przeciwdziałania zmianie klimatu, a jej utrata podważa postępy w realizacji około 80 % ocenianych zadań związanych z celami zrównoważonego rozwoju; wzywa Komisję do przedstawienia szczegółowego planu określającego, w jaki sposób zamierza osiągnąć cele związane z wydatkami i płać do końca obowiązywania WRF;
8. ponawia apel do Komisji, by wdrożyła zalecenia przedstawione w sprawozdaniu specjalnym Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 01/2022 w celu zapewnienia skutecznego oddziaływania unijnej pomocy finansowej przeznaczonej na wsparcie praworządności na Bałkanach Zachodnich, w szczególności przez opracowanie wytycznych na temat stosowania przepisów Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III) dotyczących modulacji i warunkowości;
9. zachęca do dalszej mobilizacji Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju w odpowiedzi na agresję wojskową Rosji na Ukrainę, która jest wyraźnym sygnałem zmiany paradygmatu polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE; odnotowuje

sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, który zaleca sekwencjonowanie istniejących unijnych narzędzi planowania i współpracy w dziedzinie obronności, by umożliwić ocenę sposobów dalszego rozwoju planowania unijnego finansowania obronności;

10. z zadowoleniem przyjmuje zmieniony kodeks postępowania w zakresie zwalczania dezinformacji przyjęty przez Komisję w 2022 r.; apeluje, by ustanowiona grupa zadaniowa, która spotyka się regularnie, monitorowała i dostosowywała zobowiązania do zmian technologicznych, społecznych, rynkowych i legislacyjnych; podkreśla, że UE powinna bardziej wyeksponować swoje działania przez lepszą i bardziej strategiczną komunikację na temat jej działań zewnętrznych z własnymi obywatelami oraz z obywatelami spoza UE;
11. pochwała przyjęcie przez Komisję programu pomocy o wartości 25 mln EUR „EU4Belarus: wspieranie odporności społecznej i rozwoju kapitału ludzkiego”, który jeszcze bardziej wzmacnia odporność i zdolność narodu białoruskiego do promowania demokratycznych zmian na Białorusi w czasie kryzysu politycznego;
12. podkreśla, że budżet Unii musi nadal zapewniać wsparcie na rzecz budowania pokoju i stabilności na Bliskim Wschodzie, a także na rzecz zwalczania nienawiści i fundamentalizmu oraz propagowania praw człowieka; oczekuje na przeprowadzany przez Komisję przegląd wykorzystywania funduszy unijnych; podkreśla wzajemne powiązania między stabilnością a zrównoważonym rozwojem, zwłaszcza w krajach i regionach niestabilnych;
13. odnotowuje zakończenie przeprowadzonego przez Komisję wewnętrznego przeglądu pomocy finansowej UE dla Palestyny, w którym stwierdzono, że kontrole Komisji i istniejące zabezpieczenia funkcjonują prawidłowo i nie znaleziono dowodów na to, by środki przekierowano na cele inne niż te, na które je przeznaczone; wzywa zatem Komisję, by należycie przekazała unijne środki na rzecz Palestyny, zwłaszcza palestyńskiego społeczeństwa obywatelskiego, które odgrywa kluczową rolę w promowaniu praw człowieka i wartości świeckich oraz w walce z radykalizacją postaw;
14. podkreśla, że budżet UE powinien być zarządzany zgodnie z traktatami i dorobkiem prawnym UE, w tym z przepisami dotyczącymi przestrzegania praw podstawowych, przejrzystości i odpowiedzialności wobec Parlamentu Europejskiego i obywateli UE; w tym kontekście wyraża ubolewanie z powodu sposobu działania Komisji, jeśli chodzi o zarządzanie liniami budżetowymi dotyczącymi migracji zewnętrznej, w szczególności z powodu braku ocen wpływu na prawa podstawowe przed realizacją projektów w dziedzinie migracji w państwach trzecich, braku publicznie dostępnych przeglądów budżetów i projektów oraz faktu, że Komisja systematycznie odmawia dostarczenia Parlamentowi przeglądów wydatków związanych z migracją w podziale na kraje oraz dokumentacji związanej z MOCADDEM pomimo szeregu formalnych wniosków i zobowiązań wynikających z porozumienia ramowego w sprawie stosunków między Parlamentem Europejskim a Komisją; wzywa Komisję do znaczącej poprawy tych praktyk ze skutkiem natychmiastowym, w szczególności poprzez przeprowadzanie ocen ex ante wpływu na prawa człowieka przed realizacją projektów, stworzenie publicznego przeglądu wszystkich projektów związanych z migracją w państwach trzecich oraz systematyczne traktowanie Parlamentu na równi z Radą pod względem poziomu

przekazywanych informacji;

15. podkreśla znaczenie edukacji oraz pilną potrzebę potępienia i wyeliminowania wszelkich przejawów mowy nienawiści i aktów przemocy po obu stronach; podkreśla, że zawieszenie finansowania nie powinno odbywać się arbitralnie lub bez przejrzystych i niezależnych dowodów nadużyć; wyraża uznanie dla Agencji Narodów Zjednoczonych do spraw Pomocy Uchodźcom Palestyńskim (UNRWA) za jej nieodzowną pomoc humanitarną w Strefie Gazy oraz jej kluczową rolę w zapewnianiu wysokiej jakości edukacji, ze szczególnym naciskiem na wspieranie kultury praw człowieka, nawet w trudnych czasach;
16. wzywa Komisję, by wzmocniła podejście oparte na warunkowości w zakresie praworządności przy finansowaniu z IPA III, aby instrument ten mógł spełniać swój cel, jakim jest skuteczne przygotowanie krajów przystępujących do spełnienia warunków akcesji; uważa, że należy położyć w tym względzie szczególny nacisk na warunki związane z praworządnością i demokracją;
17. podkreśla znaczenie strategii Global Gateway, która może znacząco przyczynić się do realizacji inicjatyw w zakresie łączności, współpracy ekologicznej i cyfrowej, oraz zaznacza, że strategia ta musi być ukierunkowana i jasno ustrukturyzowana, aby umożliwić transformacyjny wpływ w krajach partnerskich, przy jednoczesnym promowaniu powszechnych wartości i jak najlepszym wykorzystaniu zasobów; zdecydowanie popiera wykorzystanie budżetu UE i zaangażowania sektora prywatnego w celu przyczynienia się do realizacji Agendy 2030; wzywa Komisję do utworzenia jasnego i przejrzystego mechanizmu rozliczalności na potrzeby wdrażania strategii i do jasnego uzasadnienia wykorzystywania środków finansowania rozwoju dla projektów realizowanych w ramach strategii Global Gateway, a także do wykazania takich samych korzyści dla sektora publicznego i prywatnego w krajach będących beneficjentami;
18. uznaje wielorakie role, jakie odgrywają organizacje społeczeństwa obywatelskiego; przypomina zobowiązanie się UE do wspierania organizacji społeczeństwa obywatelskiego we wszystkich zewnętrznych instrumentach i programach oraz we wszystkich obszarach współpracy, w tym w ramach elastycznego i skrojonego na miarę podejścia do finansowania w celu dotarcia do wszystkich typów takich organizacji; wzywa Komisję do bardziej systematycznego angażowania organizacji społeczeństwa obywatelskiego w inicjatywy Global Gateway i Drużyny Europy;
19. ubolewa nad faktem, że budżet WPZiB na cywilne misje w dziedzinie WPBiO w okresie od wieloletnich ram finansowych (WRF) na lata 2014–2020 do wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 wzrósł jedynie nieznacznie (z poziomu wyjściowego wynoszącego ok. 350 mln EUR rocznie), a jednocześnie zwiększono liczbę i zakres misji, środowisko bezpieczeństwa stało się bardziej wymagające, wzrosły koszty działań oraz inflacja i zwiększyła się liczba pracowników kontraktowych, co ogranicza możliwości rozszerzenia mandatów obecnych misji lub ewentualnego ustanowienia nowych misji w odpowiedzi na pilne potrzeby w zakresie bezpieczeństwa; apeluje o znaczne zwiększenie środków na budżet WPZiB przy jednoczesnym zapewnieniu efektywnego wykorzystania środków przeznaczonych na cywilne misje w dziedzinie WPBiO, aby mieć pewność, że pozwalają reagować na sytuacje kryzysowe i nieprzewidziane wydarzenia, a także o aktywne określanie, jakie

projekty i programy komplementarne mogłyby być finansowane z innych odpowiednich budżetów UE przy zagwarantowaniu należytego zarządzania finansami i starannego ustalania priorytetów w odniesieniu do istniejących zasobów;

20. apeluje także o zmianę struktury budżetu WPZiB i utworzenie jednej linii budżetowej na każdą cywilną misję w dziedzinie WPBiO, aby umożliwić lepszą kontrolę i większą przejrzystość.

**ZAŁĄCZNIK: PODMIOTY LUB OSOBY,
OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCZYNI OTRZYMAŁA INFORMACJE**

Sprawozdawczyni oświadcza na własną odpowiedzialność, że nie otrzymała informacji od żadnego podmiotu ani osoby, które należałoby wymienić w tym załączniku zgodnie z art. 8 załącznika I do Regulaminu.

INFORMACJE O PRZYJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ OPINIODAWCZĄ

Data przyjęcia	23.1.2024
Wynik głosowania końcowego	+ : 48 - : 2 0 : 9
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Krzysztof Brejza, Reinhard Bütikofer, Włodzimierz Cimoszewicz, Anna Fotyga, Michael Gahler, Giorgos Georgiou, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, Jean-Lin Lacapelle, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Thierry Mariani, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Alessandra Moretti, Javier Nart, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Isabel Wiseler-Lima, Tomáš Zdechovský, Bernhard Zimniok, Željana Zovko
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Attila Ara-Kovács, Adam Bielan, Özlem Demirel, Christophe Grudler, Arba Kokalari, Georgios Kyrtos, Katrin Langensiepen, Karsten Lucke, Erik Marquardt, Juozas Olekas, Bert-Jan Ruissen, Christian Sagartz, Mick Wallace
Zastępcy (art. 209 ust. 7) obecni podczas głosowania końcowego	Theresa Bielowski

GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

48	+
ECR	Adam Bielan
NI	Márton Gyöngyösi
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Krzysztof Brejza, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Arba Kokalari, Andrius Kubilius, Miriam Lexmann, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Christian Sagartz, Isabel Wiseler-Lima, Tomáš Zdechovský, Željana Zovko
Renew	Petras Auštrevičius, Klemen Grošelj, Christophe Grudler, Bernard Guetta, Georgios Kyrtos, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart
S&D	Attila Ara-Kovács, Maria Arena, Theresa Bielowski, Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Karsten Lucke, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Juozas Olekas, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor
Verts/ALE	Reinhard Bütikofer, Katrin Langensiepen, Erik Marquardt, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz

2	-
ID	Bernhard Zimniok
NI	Kostas Papadakis

9	0
ECR	Anna Fotyga, Bert-Jan Ruissen, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch
ID	Jean-Lin Lacapelle, Thierry Mariani
The Left	Özlem Demirel, Giorgos Georgiou, Mick Wallace

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się